1792 Traduction de l'ordre, de la marche....

TRADUCTION

De l'ordre, de la marche & des cérémonies prescrites pour l'Aniversaire de la Constitution du 3 Mai 1791.

MARSZAŁKOWIE NARODOWI.

Z Obowiązku urzędowania, i zlecenia Prawa, poniżey co do słowa wypisanego, iak przez wydane pod Dniem 18. Marca Roku bieżącego Obwieszczenie, uwiadomili JJ. OO. JJ. WW. Delegowanych z Woiewodztw, Ziem, i Powiatów, ku oświadczeniu J. K. Mci P. M. winnego hołdu, oraz zleconych życzeń przez Lauda z ostatnich Seymików przysłanych, aby ziechali do Miasta Rezydencyi J. K. Mci Warszawy, na dzień 3. Maja Roku bieżącego, celem dopełnienia włożonych na Nich przez Wspoł-Braci obowiązków; tak przepisany do tey Uroczystości stosowny obrządek, do powszechney podaią wiadomości.

WYZNACZENIE CZASU.

Na przyięcie Delegacyi od Woiewodztw, Ziem i Powiatów, tudzież dopełnienie Votum *w Założeniu Kościoła Opatrzności. Prawo dnia 15 Marca Roku 1792 przyięte*

,, Gdy z naywiększą pociechą odbieramy wiadomość, iż Woiewodztwa, Ziemie i Powiaty, tak przez Delegacye osobne do Nas Króla i Stanów Seymuiących, iako też przez Posłów swoich pragną oświadczyć rzetelne ukontentowanie z Nowey Ustawy Rządu na dniu 3cim Maia

LES MARECHAUX NATIONAUX.

En vertu des fonctions de leurs charges & conformement à la loi, ci-dessous littéralement rapportée, comme aussi en vertu du réglement publié le 18 mars de l'année courante, ayant annoncé à Mrs les délégués des palatinats, terres & districts, concernant la prestation de l'hommage dû à S. M. & en méme tems l'offre des vœux prescrits par les procès verbaux des dernieres assemblées provinciales, de se rendre à Varsovie, résidence de S. M. le *3eme* jour de mai de la présente année afin de remplir les obligations dont ils sont chargés par leurs concitoyens; donnent en conséquence au public le cérémoniel prescrit pour cette solemnité.

D E' C R E T

Prescrivant le jour pour la réception des délégués des palatinats, terres & districts & pour l'accomplissement du vœu de construire un temple à la divine providence.

Porté le 15 mars de l'année 1792.

" Ayant appris avec la plus grande consolation que les palatinats, terres & districts désiroient témoigner, tant par des délégations particulières à nous Roi & Etats assemblés en diète, que par leurs nonces, leur satisfaction de la nouvelle forme de gou-

Roku przeszłego 1791. zapadłey, i takowe życzenie przez *Lauda* z ostatnich Seymików, podług nowego Prawa odbytych, w wyrazach sercu Naszemu Oycowskiemu nayprzyiemnieyszych oświadczyli; przeto My Król nayusilniey pragnąc, abyśmy we wszystkich Sprawach rzetelny szacunek i przywiązanie dla ukochanego Nam Narodu okazywali, przyięcie takowych Delegacyi, pragniemy z naszey strony okazałą zaszczycić uroczystością. Aby zaś tak liczne Delegacye poświęconego Seymowym robotom czasu nie zabrały; Dzień 3ci przyszłego Miesiąca Maia, na Generalną audyencyą przeznaczamy, iako dzień ten, w którym podobało się Naywyższemu Swiata Rządcy uszczęśliwić Krolestwo Polskie przez danie wolnego, dobrego i trwałego Rządu. Na ten koniec, My Krol, wraz z Seymuiącemi Stanami w całey okazałości Krolewskiey Audyencyą Delegowanym od Woiewództw, Ziem i Powiatów na dniu rzeczonym 3go Maia przeznaczamy. W ktorym to dniu, chcąc naypowinnieysze Bogu Zastępow złożyć podziękowanie za wydźwignienie z ucisku i nieszczęść Narodu Polskiego, i postanowienie w stopniu niepodległości, przyrzeczone *Votum* dopełniemy przez założenie pierwszego Kamienia na Kościoł Naywyższey Opatrzności. Do ktorey to Uroczystości mieysce wygodne przeznaczemy; a WW. Marszałkowie Narodowi potrzebny obrządek przepiszą.,,

---

Porządek Obrządku w Dniu 3 Maia Roku 1792.

W Dniu tym, Pokojow na Zamku J. K. Mci nie będzie, gdyż Sessya

vernement, décrétée le 3 mai 1791 & avoient exprimé ce désir dans les termes les plus agréables à notre cœur paternel dans les procès verbaux des dernières assemblées provinciales tenues conformement à la nouvelle loi; En conséquence, Nous Roi, désirant donner à notre chere nation des preuves sincères de notre estime & attachement, avons résolu de mettre de notre côté la plus grande pompe & solemnité, à la réception de ces dites délégations; mais afin qu'elles ne prennent pas sur le tems consacré aux travaux de la diète, fixons pour leur audience générale, le 3*eme* jour du mois de mai prochain, puisqu'à pareil jour en 1791 il a plû au suprême modérateur de toutes choses, de faire le bonheur du royaume de Pologne en lui donnant un gouvernement libre, bon & durable: à cette fin, Nous Roi avec les Etats assemblés en diète fixons au dit 3*eme* jour de mai, avec toute la pompe royale l'audience des délégués des palatinats, terres & districts. Voulant en outre rendre à Dieu l'hommage de notre vive reconnaissance d'avoir retiré la nation Polonaise de l'oppression & du malheur & de l'avoir rétablie dans son indépendance, fixons au même jour l'accomplissement du vœu de construire un temple à la providence divine, en posant la première pierre de cet édifice; nous réservant d'indiquer un emplacement propre à cette solemnité; dont le cérémoniel sera prescrit par les maréchaux nationaux.,,

---

Ordre prescrit pour la cérémonie du 3 mai 1792.

La séance de ce jour étant fort longue, elle commencera à 9 heures pré-

dla długości swoiey o godzinie dziewiątey zrana *præcise* zacząć się będzie musiała.

Za mieysce do takowey Sessyi, Król Jmć Kościoł XX. Missyonarzów oznaczył.

Dla tego ustawiony będzie w tym Kościele Tron otwarty, w mieyscu gdzie teraz krata, obrocony ku Kościołowi: około niego stać będą Urzędnicy Koronni i W. X. Litt: za niemi dopiero Officyerowie służbę maiący, po bokach Presbyterii Korpus Kadetow szeregiem stanie, a cztery Poczty na gradusach Tronu postawi — Po bokach Tronu w łokci 40. uszykowane będą dla JJ. WW. Senatorów i Ministrow krzesła, i dwa taborety, dla JW. i JO. Konfedracyi Marszalkow, za taboretami będzie mieysce mogące obiąć JJ. WW. Delegowanych Woiewodztw, Ziem, i Powiatów, — za Senatem będą ławki zwyczayne dla JJ. WW. Posłow podług porządku Woiewodztw, Ziem i Powiatów, dla JJ. PP. Plenipotentów od Miast Wolnych Rzpltey, dla JJ. PP. Kommissarzów Prześwietnych Magistratur Rządowych i Assessorów Sądów Zadwornych J. K. Mci, także Kommissyi Cywilno-Woyskowey Warszawskiey, tudzież dla Szlachetnego Magistratu Warszawskiego, Sądu Appellacyinego i Urzędów Cyrkułowych, za któremi dopiero mieścić się będą Arbitrowie w podwyższonych mieyscach *per modum amphiteatru*.

Dwa będą Chory dla Kapeli *ex opposito* siebie, i kommunikacyą z sobą maiące.

Dwa Chory dla Dam przytomnych.

Procz tego mieysce oddzielne w Presbyteryum dla JW. JX. Nuncyusza, JJ. WW. Posłow Zagranicznych,

cises du matin, & il n'y aura point d'appartement à la Cour.

Pour la tenue de cette séance, S. M. a indiqué l'église de Ste Croix.

A cette fin, on érigera dans cette église un trône ouvert en face de la nef à la même place où est aprésent la grille: autour du trône se tiendront les grands officiers de la Couronne & du G D. de Lithuanie, derriere eux les officiers de service; Des deux côtés du chœur se tiendra le corps des cadets rangé sur 2 files, & fournira 4 factionnaires sur les dégrés du trône. Des deux côtés du trône sur une étendue de 40 aunes, seront placés des fauteuils pour Mrs les sénateurs & ministres, & 2 tabourets pour Mrs les maréchaux de la confédération; l'emplacement derriere les tabourets sera destiné pour Mrs les délégués des palatinats, terres & districts. Derrière le senat seront rangés des bancs où se placeront Mrs les nonces suivant l'ordre des palatinats, terres & districts, les plénipotentiaires des villes libres de la républ: les commissaires des magistratures, les assesseurs des tribunaux de la couronne de S. M. & de la commission civile-militaire de Varsovie; le magistrat de la même ville, le tribunal d'appellation & les officiers des cercles; derriere lesquels sera placé le public sur un emplacement élevé en forme d'amphitéatre.

Il y aura deux chœurs de musique l'un vis-à-vis de l'autre & ayant communication ensemble.

Les dames seront placées sur deux tribunes.

D'un côté du chœur seront placés Mr. le nonce apost: les ministres & autres étrangers; du côté opposé S. A.

i Cudzoziemców, tudzież naprzeciw tamże dla JO. Xiężney Jmci Kurlandzkiey z Jey Dworem, gdzie i Jeymć Posłowe Cudzoziemskie znaydować się będą

Do każdego z tych mieysc, rownie i do wniyścia do Kościoła obok ławek Poselskich będą oddzielne drukowane i kolorami różniące się bilety: do stosownego rozporządzenia tych biletow, Marszałkowie Narodowi upraszaią JW. Gutakowskiego Podkomorzego W. W. X. Litt: który z sześciu Jchmość Szambelanów — Magistrów Ceremonii od Króla Jmci wyznaczonych, trzech do pomocy sobie uprosi

Drzwi Kościelne S Krzyża, i inne wniyścia wcześnie zabespieczy warta od Batalionu Skarbowego z Gemeynów 80. dostrzegaiąc, aby nie maiący biletów, liberya, i nieprzyzwoicie ubrani nie wciskali się. Furyerom zaś J. K. Mci przy wniyściach Kościoła stoiącym takowe bilety okazywane bydź maią. —

W Kościele samym pomiędzy JJ. WW. Senatorami i Posłami, naypublicznieysze Poczty, zaymie Towarzystwo Kawaleryi Narodowey, z Szwadronów, Pragskiego, Piaseczyńskiego, Ostrołęckiego, i Latowickiekiego, do Garnizonu Warszawskiego należących, osobno u Prześwietney Kommissyi Woyskowey zarekwirowanych, ktorey 200. ludzi wykommenderowanych, zamaszeruie pieszo o siodmey z rana przed Kościoł S. Krzyża, i tam przeznaczenia, i zleceń Marszałków - Narodowych czekać będą.

Karety, aby z przed S. Krzyża odchodziły natychmiast, uprasza się wszystkich, wszakże piesza Proces-

Mde. la duchesse de Courlande avec sa Cour & les femmes des ministres étrangers.

Pour chacune de ces places, ainsi que pour l'entrée dans l'église on distribuera des billets de différentes couleurs; afin que la distribution des dits billets soit faite avec ordre & exactitude, Mrs les maréchaux nat: prient Mr Gutakowski grand chambellan de Lith: de s'en charger; lequel invitera pour l'assister 3 de six chambellans désignés par S. M. pour remplir les fonctions de maîtres des cérémonies.

Les portes & autres entrées de l'église de Ste Croix seront gardées de bonne heure par 80 factionnaires du bataillon du trésor qui feront particuliérement attention à ce que les gens sans billets, ou non convenablement habillés, ou la livrée ne se rassemblent en trop grande foule. Les billets seront représentés aux fouriers de S M. placés aux entrées de l'église.

Les postes les plus distingués dans l'église entre le sénat & les nonces, seront occupés par les cavaliers nat: des escadrons de Prague, de Piaseczno, d'Ostrołęga & de Latowic appartenant à la garnison de Varsovie & particuliérement requis par la commission de guerre, dont 200 hommes se rendront à 7 heures du matin à piéd vis-à-vis l'église de Ste Croix où ils attendront les ordres des maréchaux nat.

On prie tous & un chacun de renvoyer aussitôt les carosses de devant l'église de Ste Croix, étant inutiles pour la

ſya okazuie ich niepotrzebę, a podług każdego dyſpozycyi o naznaczoney godzinie ſtawić ſię mogą na drodze i placu obok Ujazdowſkiey Ulicy.

Duchowieńſtwo Swieckie tak do Proceſſyi, iak do aſſyſtencyi Biſkupiey wyznaczone, zgromadziwſzy ſię o godzinie w puł do dzieſiątey do Kościoła S. Krzyża, tak ſię ulokuie, iż wyznaczeni do Proceſſyi, umieſzczą ſię tym czaſowo w Seminarium XX. Miſſyonarzów, a należący do aſſyſtencyi, w Zakryſtyi. Dla którego to Duchowieńſtwa wniście do Kościoła przez fortę Domu XX. Miſſyonarzów ma bydź upewnione, i zabeśpieczone. Duchowieńſtwo zaś Zakonne, dla ſzczupłości mieyſca w Kościele, gdzie Ceremonie i Nabożeńſtwo odprawiać ſię będzie, zbierze ſię do Kościoła XX. Dominikanów Obſerwantów na godzinę iedynaſtą, i czaſu Proceſſyi oczekiwać będzie —

Senat, Miniſterium JJ. WW. Posłowie, Jchmość Plenipotenci od Miaſt Wolnych Rzpltey, JJ. WW. Kommiſſarze Magiſtratur Rządowych, tudzież JJ. WW. Delegowani Województw, Ziem i Powiatów, Kommiſsya Cywilno-Woyſkowa, Magiſtrat Warſzawſki, Sąd Appellacyiny i Urzędy Cyrkułowe ziadą ſię na wpół do dziewiątey z rana do Kościoła Miſſyonarſkiego, gdzie każdy z nich na mieyſcu ſwym ſtanąwſzy, przybycia Nayiaśnieyszego Pana czekać będzie.

JJ. WW. Posłowie, i Delegowani raczą bydź wſzyſcy w Mundurach ſwoich *reſpeſtive* Województw: — Senat zaś i inni Urzędnicy nie Seymuiący w Sukni Orderów Polſkich z czerwoną wſtęgą na wierzchu. —

proceſſion qui ſe ſera à pied. Chacun ſera le maitre de marquer l'heure à laquelle il veut que ſon caroſſe ſe rende ſur la place & dans les environs de la rue d'Uiazdow.

Le clergé ſéculier deſtiné tant pour accompagner la proceſſion que pour aſſiſter l'évêque s'aſſemblera à $9\frac{1}{2}$ heures, dans l'égliſe de Ste Croix & le premier ſe rendra en attendant au Séminaire des RR. PP. Miſſionnaires, les autres à la ſacriſtie. Ils entreront par la porte de la maiſon. Les réguliers s'aſſembleront à 11 heures dans l'égliſe des Dominicains de la ſtricte Obſervance & y attendront le moment de la proceſſion.

Mrs les ſénateurs & miniſtres, les nonces & les plénipotentiaires des villes libres de la républ. Les comiſſaires des magiſtratures, les délégués des palatinats, terres & diſtricts, la commiſſion civile-militaire, le magiſtrat de Varſovie, le tribunal d'appellations & les officiers des cercles, s'aſſembleront à $8\frac{1}{2}$ heures du matin dans l'égliſe de Ste Croix, où ils prendront leurs places & attendront l'arrivée de S. M.

Mrs les nonces & les délégués ſe mettront tous en uniforme de leurs palatinats reſpectifs. — Les ſénateurs & autres grands officiers n'appartenant pas à la diète, feront en habit blanc uniforme des Ordres de Po-

Jeymość Damy, raczą bydź w Sukniach białych z fzarfami, i wftęgami ponfowemi.

Regiment Gwardyi J. K. Mci Konney Koronney, w całey fwoiey file, i w paradnych koletach efkortować będzie Nayiaśnieyszego Pana z Zamku do S. Krzyża, a JW. Koniufzy Koronny, ochoczy Kawalerowie i zwykła afsyftencya przodem, i obok karety J. K. Mci konno iechać będą.

Gdy Krol. Jmć rufzy fię z fwoią affyftencyą do Kościoła S. Krzyża, uderzą w dzwony tegoż Kościoła.

Za daniem znać o zbliżeniu fię Króla Jmci do Kościoła, JW. JX. Bifkup Poznańfki z częścią Duchowieńftwa uda fię do drzwi Kościelnych dla podania Nayiaśnieyszemu Panu wody święconey, tudzież Marfzałkowie Narodowi z przytomnemi Miniftrami: a po odbyciu tey Ceremonii Duchowieńftwo idąc przed JW JX Bifkupem śrzodkiem Kościoła na fwoie mieyfca powroci, a za Nim Marfzałkowie Narodowi z Miniftrami przeprowadzą Króla Jmci do Tronu. —

Gdy Nayiaśnieyfzy Pan, mieyfce fwe zafiądzie, zagai zwyczaynym porządkiem J. W. Marfzałek Seymowy Seffyą obrządkową, po którego fkończonym głofie, oświadczy równie Marfzałek W. Kor: hołd, i życzenia Senatu, i Minifteryi po czym naftąpi mowa ftofowna J. O. Xcia Marfzałka Konfederacyi W. Xftwa Litt: na ktore głofy łafkawie oświadczył J. K. Mć odpowiedzieć, i wtedy Senat i Minifterium przyftąpią do pocałowania Ręki Królewfkiey, a po nich JW. i JO. Marfzałkowie Konfederacyi, JWW. Po-

logne: le cordon rouge par deffus. — Les dames font priées de s'habiller en blanc avec écharpes & rubans ponceaux.

Le régiment des gardes de la couronne à cheval en grand uniforme de parade, efcortera S. M. depuis le château jufqu'à l'églife de Ste Croix. Mr le grand écuyer de la couronne, & toute l'efcorte ordinaire précéderont & accompagneront le caroffe de S. M. à cheval.

Au moment que le Roi & toute fa fuite fortiront du chateau, on commencera à fonner les cloches aux Miffionnaires.

Quand S. M. fera dans la proximité de l'églife; l'évêque de Pofnanie, avec une partie du clergé fe rendra aux portes de l'églife pour préfenter l'eau bénite au Roi, les maréchaux nationaux & les miniftres s'y rendront auffi: après cette cérémonie l'évêque précédé du clergé retournera à fa place par la nef & derrière lui les maréchaux nationaux & les miniftres conduiront le Roi au trône.

Le Roi s'étant affis, le maréchal de la diète fera l'ouverture de la féance de la manière accoutumée; Le grand maréchal de la couronne, préfentera enfuite à S. M. l'hommage & les vœux du fénat & du miniftère; après ce difcours le prince maréchal de la confédération de Lithuanie en prononcera un analogue à la folemnité, auquel S. M. fera une réponfe. Après le difcours du Roi, le fénat, le miniftère; & après eux les maréchaux, les nonces de la diète, & les plénipotentiaires des villes libres de la républ: auront l'honneur de baifer la main à S. M.

ſtowie, i Jchmść Plenipotenci od Miaſt wolnych Rzpltey wezwani porządkiem przez Sekretarza Seymowego. — A gdy wſzyſcy na mieyſca ſwe powrócą, JW. i JO. Marſzałkowie Konfederacyi donioſą o przybyłych Delegowanych Województw, Ziem i Powiatow, a Marſzałkowie Narodowi dadzą głos pierwſzym *reſpective*, Prowincyi Delegowanym. — Ci wſzyſcy iako maiący na ſiebie włożony obowiązek ſtać będą w mieyſcu dzielącym Taborety Marſzałków Konfederacyi, i każdy *primus in Ordine* z Prowincyi ſwoiey *reſpective* mowę ſtoſowną powie, po ktorych trzech głoſach, JWW. Kanclerze, *reſpective* ſwych Narodów imieniem Króla Jmci odpowiedzą JWW. Delegowanym, z wezwaniem Ich do ucałowania Ręki J. K. Mci w porządku, w ktorym od Sekretarzów Seymowych mianowani będą — Przy pocałowaniu Ręki Pańſkiey, każdy Delegowany, Lauda i mowę na piśmie z podpiſem ſwoim JJWW. Kanclerzom przy Tronie ſtoiącym, odda, końcem porządnego onychże zbioru zachowania, i drukowania. — Po czym Delegowani gdy wrócą na mieyſca, Marſzałek Wielki Koronny oznaymi od Tronu o zacząć ſię maiącym Nabożeńſtwie, i wtedy Król Jegomość obroci ſię do Ołtarza, przed Nim *genu flexorium* poſtawione będzie, a otaczaiący Tron, rozłożą ſię po bokach *Preſbyterij* ku wielkiemu Ołtarzowi, w ciągu zaś całego Nabożeńſtwa, każdy ſwego mieyſca pilnować będzie. — JW. JX. Biſkup Pontificaliter wyſzedłſzy, odprawi Mſzą czytaną, przez którą Kapella grać będzie. — Podczas Mſzy, ieden z JWW. Biſkupów Królowi Jmci

ſuivant l'appel nominal que ſera le ſecrétaire de la diète.— Chacun ayant repris ſa place, les maréchaux de la confédération annonceront l'arrivée des délégués des palatinats, terres & diſtricts, & les maréchaux nat: donneront la voix au premier délégué de chaque province; Ils ſe tiendront tous entre les tabourets des maréchaux de la confédération, & le premier de chaque province, ſavoir: de la garnde & petite Pologne & de Lithuanie prononcera un diſcours analogue à la cérémonie. Après ces 3 diſcours, Mrs les chanceliers répondront au nom du Roi chacun à ſa nation reſpective & les délégués s'approcheront du trône dans l'ordre qu'ils y ſeront appellés par le ſecrétaire de la diète, & auront l'honneur de baiſer la main à S. M.— Chaque délégué en s'approchant du trône, remettra aux chanceliers qui ſe tiendront devant le trône le procès verbal & ſon diſcours écrits & ſignés afin d'être conſervés & imprimés.— Les délégués ayant repris leurs places, le grand maréchal de la couronne annoncera du trône, le commencement de l'office divin; auſſitôt S. M. ſe tournera vers l'autel ayant devant elle un prie-Dieu; Ceux qui environnoient le trône ſe rangeront des deux côtés du chœur en face de l'autel, & chacun gardera ſa place juſqu'à la fin de l'office.

L'évèque célébrera une meſſe pontificale, qui ſera chantée en grande muſique; Un autre des évèques ſera au Roi les honneurs de l'égliſe pendant la meſſe. Mr Malinowſki, évèque de Cynneńs prononcera après la meſſe un ſermon, à l'iſſue duquel l'orcheſtre exécutera le *te Deum* en grande muſique de la compoſition de Paiſiello, qui ſera ſuivi des prières or-

honorifica Kościelne czynić będzie. Po Mszy nastąpi Kazanie przez JX. Malinowskiego Biskupa Cynneńskiego, po ktorym zacznie się *Te Deum* z muzyką sławnego Paisello, z zwykłemi pod czas Gal Modlitwami, i przy setnym uderzeniu z armat, które z tamtey strony Wisły naprzeciw Kościoła S. Krzyża zaprowadzone będą.

Dwa Bataliony Muszkieterskie Gwardyi Pieszey Koronney, ieden, pieszey W. X. Litt: dwa Regimentu pieszego 10go w całey swoiey sile uszykuią się po obydwoch stronach ulicy do Kościoła S. Krzyża, aż ku mieyscu gdzie będzie zakładany Kościoł Opatrzności: Zołnierze stać będą około siebie w odległości do mieysca stosowney. — Regiment Gwardyi J. K. Mci Konney Koroni odprowadziwszy Nayiaśnieyszego PANA do Kościoła S Krzyża, pomaszeruie do rozdroża w Ulicy Ujazdowskiey, i po prawey stronie uszykuie się dwoma szeregami w paradzie: Szwadrony stoiąc w linii, dotykać będą lewym skrzydłem Infanteryi, i zabiorą mieysce aż pod koło, które Kawalerya Narodowa pieszo z Processyą maszeruiąca na placu do Ceremonii oznaczonym formować będzie, to iest taką odległość zostawiwszy, iaka będzie między 1. a 2. Szwadronem, lub iak daleko parowy zbliżyć się dozwolą; z drugiey zaś strony na przeciw Gwardyi, tymże samym porządkiem uszykuią się cztery szwadrony z Pułku J. O. Xcia Würtemberskiego, gdzie też i trzy szwadrony Pułku J. K. Mci Kozienickiego, umieszczone bydź maią, tak iżby z iedney strony, Kawalerya czyli powyższe 11. szwadronów równie zaięły mieysce. —

dinaires & usitées les jours de gala, pendant le *te Deum* l'artillerie fera 7 décharges de plusieurs canons placés à cet effet de l'autre côté de la vistule vis-à-vis l'église de Ste Croix.

Deux bataillons de mousquetaires de la garde de la couronne à pied, un de la garde de Lithuanie, & 2 du 10*eme* régiment d'infanterie, se rangeront en haie des deux côtés de la rue, depuis l'église de Ste Croix jusqu'à la place destinée au temple de la providence; Le régiment de la garde de la courronne à cheval, ayant escorté S. M. jusqu'à l'église de Ste Croix se rendra dans la rue d'Uiazdow & se rengera à droite sur deux rangs en parade. Les escadrons en ligne s'apuyeront à l'aile gauche de l'infanterie & occuperont tout l'espace jusqu'au cercle que formera la cavalerie nationale sur la place assignée pour la cérémonie. De l'autre côté en face de la garde à cheval, se rangeront dans le même ordre 4 escadrons du régiment du prince de Würtemberg, du même côté se rangeront 3 escadrons du régiment de S. M. de Kozienic, de manière que ces 11 escadrons de cavalerie occuperont un espace égal des deux côtés.— Vers le milieu du *te Deum*, Les corps de métiers rangés sans confusion autour de l'église de Ste Croix, se mettront en marche avec leur bannière par le nouveau monde vers le lieu destiné à la cérémonie, précédant immédiatement le clergé régulier qui, vers la fin du *te Deum* se rangera en deux files

dans

Wśrzód *Te Deum* Cechy rozłożone bez nacisku około S. Krzyża ku Nowemu Swiatu, ruszą się z Chorągwiami swemi processionaliter ku mieyscu założenia Węgielnego Kamienia, poprzedzaiąc *immediatè* Duchowieństwo Zakonne, ktore zgromadzone w Kościele XX. Dominikanów, za uwiadomieniem siebie ku końcowi *Te Deum*, i za ułatwionym dla siebie przeyściem, wyidzie na śrzodek Ulicy, i urządzi się tak, iak zwykło bywać na processyi Bożego Ciała, czekaiąc wyiścia z Kościoła S. Krzyża Duchowieństwa Swieckiego, z którym złączywszy się, poprzedzać go będzie zwyczaynym sposobem aż na plac wyznaczony do założenia kamienia.—

Po skończonym *Te Deum*, *Clerus minor* ubrany w komże, a w czasie *Te Deum* urządzony częścią w Kaplicy, częścią w ganku przed zakrystyinym wychodzić będzie z oboiey strony do końca Kościoła — Za Nim póydzie Sztny Magistrat, Sąd appellacyiny, Urzędy Cyrkułowe, Kommissya Cywilno - Woyskowa Warszawska, Jchmość Plenipotenci od Miast wolnych Rzpltey, JWW. Delegowani Woiewództw, Ziem i Powiatów, wraz z J. WW. Posłami, wezwani przez Sekretarza Seymowego od dołu listy, wreszcie JW. i JO. Marszałkowie Konfederacyi, Senat i Ministerium: po nim będzie szło Duchowieństwo Kapituły Warszawskiey, ubrane w Kapy Rzymskie, assystencya Duchowna celebruiącego, i sam naostatek JW. JX. Biskup pontificaliter z Pacyfikałem w ręku; dopiero nastąpi Nayiaśnieyszy PAN poprzedzony przez Marszałków Narodowych: za J. K. Mcią JWW. Urzędnicy Koronni, i W. X. Litt:

dans le milieu de la rue, comme à la procession de la fête-Dieu, & attendra que le clergé séculier sorte de l'église, & marchera ensuite en procession jusqu'au lieu de la céremonie.

Aprés le *te Deum*, le clergé secondaire rangé en partie dans les chapelles, en partie dans l'allée devant la sacristie, défilera par les deux côtés jusqu'aux portes de l'église, aprés le clergé suivront, le magistrat, le tribunal d'appellation, les officiers des cercles, la commission civile-militaire de Varsovie, Mrs les plénipotentiaires des villes libres de la républ. Mrs les délégués des palatinats, terres & districts, Mrs les nonces à mesures que le secrétaire de la diète les appellera en ordre invers & enfin Mrs les maréchaux de la confédération, le sénat & le ministère; ensuite le chapitre de la collégiale de Varsovie habillé en chapes, le célébrant avec les assistants & enfin l'évêque. Aprés l'évêque marchera le Roi précédé des maréchaux nationaux; derriere S. M, marcheront les grands officiers de la couronne & du G. D. de Lithuanie; les magistratures, les tribunaux des assessories & toute la suite, autour desquels le corps des cadets marchant

B

Kommiſſye Rządowe, Aſſeſſorye, tudzież aſſyſtencya, które Korpus Kadetów po bokach Nayiaśnieyſzego Pana idący, w cyrkuł ſwóy zaymie.

Kawalerya Narodowa pościągawſzy z Kościoła ſwe Poczty, ſtanie przy drzwiach Kościelnych, i uſormuie drugi cyrkuł obeymuiący wſzyſtkich z Kościoła wychodzących, bez świec, ale parami, ſtrzegąc nadewſzyſtko naciſku.

Gdy iuż proceſſya urządzoną będzie, uderzą w dzwony S Krzyża, za ktorych uſłyſzanym odgłoſem, natychmiaſt po wſzyſtkich Kościołach Warſzawſkich Dzwony ſłyſzeć ſię dadzą

W czaſie Proceſſyi śpiewane będą przez trzy Chory na przemiany z Muzyką na dętych inſtrumentach, złożone z potrzebney liczby Oſób dobranych, Pſalmy Gradualne, kiedy Dawid prowadził Arkę na Górę Swiętą, i Pieśń J. O. Xcia Biſkupa Warmińſkiego, umyślnie na ten dzień ſporządzona.

Nieopodal od placu, gdzie kamień na Kościoł Opatrzności zakładać ſię będzie, Batalion Granadyerſki Gwardyi Pieſzey Koron: na czas naznaczony zamaſzerowawſzy, do dawania ognia w paradzie uſzykuie ſię —

Mieyſca gdzie Król Jmć wraz z Państwem przytomnym, tudzież J. O. Xże Prymas obrządek tamże ſprawować maiący z aſſyſtencyami znaydować ſię będą, ma bydź otoczone kobylicami. —

W wniyściu ſamym nowey utorowaney drogi z ſtrony Belwederu, zoſtaną, Cyrkuły Kadetów i Kawaleryi Narodowey: a ſamali Proceſſya złożona z Cechów, Duchowieńſtwa Zakonnego, kleru mnieyſzego, Magi-

aux deux côtés du Roi formera un cercle.

La cavalerie nationale retirera ſes factionnaires de l'égliſe, ſe placera devant les portes de l'égliſe & formera un ſecond cercle autour de tous ceux qui en ſortiront ſans cierge, mais deux à deux & empêchera ſurtout la confuſion.

Quand la proceſſion ſera rangée en ordre, on ſonnera les cloches aux Miſſionnaires & dans toutes les égliſes de la ville.

Pendant la proceſſion on chantera les pſeaumes graduels, que David chanta quand il tranſporta l'arche ſur la montagne, & l'hymne compoſé par l'évêque de Varmie pour la ſolemnité de ce jour.

Pas loin de la place, où ſera placé la première pierre du temple de la providence, le bataillon des grenadiers de la garde de la couronne à pied, ſe rangera en ordre de bataille pour faire les ſalves de muſquéteries.

La place où ſe trouveront le Roi, les ſeigneurs & le prince primas, qui fera la cérémonie avec tous les aſſiſtants, ſera enfermé d'une barrière.

Le corps des cadets & la cavalerie nationale qui formoient le cercle autour du Roi pendant la proceſſion, s'arrêteront à l'entrée du nouveau chemin du côté du Belvedere, & la proceſſion compoſée des corps de mé-

ſtratu, Urzędów Cyrkułowych i Kommiſſyi Cywilno Woyſkowey Warſzawſkiey, daley Oſob Seym ſkładaiących, tudzież P. Kapituły Warſzawſkiey wraz z Biſkupem i KRÓLA Jmci, poſtąpi drogą wſkazaną aż na mieyſce założenia kamienia: tamże dla ſzczupłości okręgu rozłożą ſię *w dole ſamym*, KRÓL Jmć, Senat, Miniſterium i JW. z JO. Konfęderacyi Marſzałkowie — *na pierwſzey odſadzie*, Poſłowie i Plenipotenci Miaſt wolnych Rzpltey — *w części drugiey odſady od Oranżeryi*. Xiężna Jmć Kurlandzka, Damy i Miniſtrowie Zagraniczni, — *w części drugiey odſady od Koſzar*, Delegowani z Woiewodztw, Ziem i Powiatów, oraz Dykaſterya: *w części trzeciey odſady od Oranżeryi*, także Damy, daley Magiſtrat i Urzędy Mieyſkie, nakoniec Arbitrowie chcący przypatrzyć ſię Ceremoniałowi, w przeciągu zaś tym, początek całey Proceſſyi poſunie ſię drogą wracaiącą ſię z ſtrony Koſzar ku Ulicy Uiazdowſkiey.—

JO. Xże Jmć PRYMAS z potrzebną aſſyſtencyą ſtanie bliſko kamienia, który ma bydź założony, a KRÓL Jmć po prawey Jego ręce w teyże bliſkości kamienia.—

Po takim rozporządzeniu ſię na mieyſcu JO. Xże Jmć Prymas zaczyna Ceremonią założenia kamienia podług Pontyfikału Rzymſkiego w naſtępuiący ſpoſób.

Nayprzód odprawuie poświęcenie ſoli i wody z Ceremoniami i Modlitwami w Pontyfikale przepiſanemi. Potym tą wodą od ſiebie poświęconą kropi mieyſce na Kościoł wyznaczone; i przepiſanemi Modli-

tiers, du clergé régulier & du bas clergé ſéculier, des magiſtrats, des officiers des cercles & de la commiſſion civile-militaire de Varſovie, des membres de la diète, du châpitre de Varſovie, de l'évêque & du Roi, paſſe par le chemin marqué juſqu'au lieu de la cérémonie. Le contour de la place étant fort reſſerré, ils ſe ſépareront de manière que le Roi, le ſénat, le miniſtère & Mrs les maréchaux de la confédération ſe tiendront *dans le foſſé même*, Mrs les nonces & plénipotentiaires des villes libres de la républ: *dans le premier rang*, S. A. Mde la ducheſſe de Courlande, les dames les miniſtres étrangers *dans une partie du ſecond rang devant l'orangerie*; Mrs les délégués des palatinats, terres & diſtricts, *dans une partie du ſecond rang du côté des caſernes*; Les dames, le magiſtrat & les officiers de la ville de Varſovie & enfin le public *dans une partie du 3eme rang du côté de l'orangerie*; en attendant la tête de la proceſſion avancera par le chemin revenant du côté des caſernes vers la rue d'Uiazdow.

Le prince primas avec ſes aſſiſtants ſe placera auprès de la pierre, qui doit être poſée, ayant le Roi à ſa droite auſſi près de la pierre.

Tout le monde étant ainſi placé, le prince primat commencera la cérémonie de la poſition de la première pierre du temple de la providence, ſuivant le pontifical Romain de la manière ſuivante:

Il commencera par bénir le ſel & l'eau avec les cérémonies & prières preſcrites dans le pontifical, de cette eau qu'il aura bénie, il fera les aſperſions & bénédictions uſitées ſur l'emplacement deſtiné au temple, &

twami błogosławi. Następnie błogosławi kamień, i kropi go święconą wodą, a tak poświęcony kamień, gdy Rzemieślnicy maią na mieysce wkładać, JO. Xże PRYMAS dotyka go się ręką i mowi nad Nim przepisaną Modlitwę, dokonywaiącą to poświęcenie.

Po złożeniu kamienia przez Rzemieślników na mieyscu wyznaczonym, JO. Xże Jmć PRYMAS, podaie kielnię KRÓLOWI Jmci do rzucenia nań wapna, do czego i inne Stany zacząwszy od Celebruiącego, przyłożą się, i w tym momencie dadzą się słyszeć armaty, pod Belwederem i ręczna strzelba. Po odbyciu tego JO. Xże Jmć PRYMAS kropi nayprzód założony kamień, a potym i całe mieysce wyznaczone na Kościół, a na trzy części podzielone, zastanawiaiąc się w każdey z tych trzech części, i tamże przepisaną do każdey z nich odprawuiąc modlitwę, po którey JW. JX. Podkanclerzy Kor: stołowną powie mowę. Nakoniec JO Xże Jmć PRYMAS zacznie Hymn *Veni Creator* po którego prześpiewaniu, odmówi ostatnią Modlitwę, i da na konkluzyą całey Ceremonii Biskupim obrządkiem zwyczayną benedykcyą.

Aby zaś cały ten porządek tak w Kościele, iako na mieyscu założenia kamienia zmieszanym nie został, przestrzegać będą Ichmć PP. Szambelani Jego K. Mci Moszczeński, Gaszyński, Wołodkowicz, Przeuski, Dzierzbicki i Pokutyński, za Magistrow Ceremonii do tego obrządku, tudzież dway Adjutanci J. K. Mci i dway Officyerowie konno do porządku i dozoru przez J. K. Mć wyznaczeni. —

Po ukończoney Ceremonii założenia kamienia, i wroceniu się całey

bénira la pierre; celle-ci étant mise en place par des ouvriers, le prince primat y posera la main & achevera la bénédiction par les prières prescrites.

La pierre ainsi placée, le prince primat présentera au Roi la truelle pour y jetter de la chaux ce que feront aussi tous les assistants l'un après l'autre en commençant par le célébrant, & dans le même instant on entendra une décharge d'artillerie placée sous le Belvedere & une salve de mousquéterie. Le prince primat fera ensuite les aspersions usitées sur la pierre & sur tout l'emplacement destiné au temple, divisé en 3 parties, s'arrêtant dans chacune pour y réciter les prières prescrites: & Mr le vice-chancelier de la couronne prononcera un discours analogne à la circonstance, à l'issue duquel le prince primat entonnera le *veni creator* & terminera toute la cérémonie par la bénédiction pontificale.

Mrs les chambellans Moszczeński, Gaszyński, Przeuski, Dzierbicki, & Pokutyński, nommés par S. M. maîtres des cérémonies, veilleront à ce que l'ordre prescrit soit exactement observé tant dans l'église que sur la place du temple, & pour cet effet S. M. leur a adjoint deux aides de camp & deux officiers à cheval.

Après la cérémonie de la position de la première pierre; toute la procession étant revenue sur la place vers

Processyi na plac ku Ulicy Ujazdowskiey, Cechy do domów, a Duchowieństwo równym porządkiem do Kościoła S Krzyża powrocí.

Król Jmć do Łazienek swey letniey Rezydencyi poiedzie, — Gwardya Konna wedle rozkazu Nayiaśnieyszego Pana sobie postąpi, inne zaś Regimenta i Pułki, do swych kwater powrocą —

Senat i Ministerium Koronne, z Posłami Zagranicznemi raczą się ziechać na obiad do Marszałka W. Kor: Senat i Ministerium Litewskie do Marszałka W. W X Litt: JWW. Posłowie i Miast Plenipotenci Koronni do JW. Marszałka Seymowego, — JW Posłowie, i Miast wolnych Plenipotenci Litewscy. do JO. Xcia Marszałka Konfed: W. X. Litt: JWW. Delegowani Woiewództw, Ziem i Powiatów do JO. Xcia Jmci Prymasa zaproszeni.

W wieczór będzie na illuminowanym Teatrze, Dramma *Kazimierz W.* przez trzy następne dni dawać się maiące: późniey Reduty przy Teatrze, i w Pałacu Radziwiłłowskim, a te gratis iednak za billetami.

W Wigilią Uroczystości, to iest: dnia 2 Maja, wszystkie warty tak przez Gwardye piesze obydwie, Regiment Polowy 10. iako i przez Batalion Skarbowy trzymane, zastąpi Batalion Raczyńskiego, i dopiero nazaiutrz po ukończoney Ceremonii, przez *respective* Korpusy obluzowanym zostanie.

les casernes d'Uiazdow, les corps de métiers retourneront chez eux, & le clergé, marchant toujours en ordre, retournera à l'église de Ste Croix.

Le Roi descendra directement dans sa résidence d'été à Łazienki, la garde à cheval le suivra; les autres régiments & escadrons retourneront dans leurs quartiers.

Le sénat, le ministère de la couronne, ainsi que Mrs les ministres étrangers voudront bien se rendre à diner chez Mr le grand-maréchal de la couronne — Le sénat & le ministère de Lithuanie, chez Mr le grand-maréchal de G. D. de Lith. — Mrs les nonces & plénipotentiaires des villes libres de la couronne, chez Mr le maréchal de la diète. — Mrs les nonces & plénipotentiaires des villes libres de Lithuanie, chez le prince maréchal de la confédération du G. D de Lithuanie, & enfin Mrs les délégués des palatinats, terres & districts, chez S. A. M. le prince primat.

Le soir même, & les 3 jours suivants, le théâtre sera illuminé & les acteurs nationaux donneront une représentation du drame *Casimir le grand;* après le spectacle il y aura grande redoute *gratis* dans les salles à côté du théâtre & au palais de Radziwiłł. On n'entrera cependant que par billets.

La veille de cette solemnité, c'est-à-dire le 2 mai, tous les postes occupés par les deux gardes à piéd, le 10*eme* régiment & le bataillon du trésor, seront remplacés par le bataillon de Raczyński pour n'être relevés que le lendemain de la cérémonie, c'est-à-dire le 4 mai.

Też warty i pikiety, gdzie potrzeba, po odbytey paradzie zdublonane i gęściey porozſtawiane będą aż do zajutrza.

Runty pod czas Nabożeńſtwa gęſto odbywane będą przez reſztę Batalionu Skarbowego po wſzyſtkich Ulicach. Patrole, Pikiety, tudzież porządek Karet, czyniony będzie przez reſztę Kawaleryi od powyżſzych 4 ſzwadronów do Garnizonu Warſzawſkiego należących, a to dla beſpieczeńſtwa Domów i zachowania ſpokoyności.

Do czego ku wſpólney ſoldze ku wieczorowi przez noc całą Kommendy z wſzyſtkich Korpuſów użyte będą. —Dan w Warſzawie dnia 20. Kwietnia 1792

Michał Wandalin Mniszech *M. W. K.*
Ignacy Potocki *M W.W. X. Litt.*
Kazimierz Raczynski *M. N. K.*

Les gardes & les piquets, placés par-tout où beſoin ſera, garderont leurs poſtes juſqu'au lendemain.

Pendant l'office, des patrouilles multipliés, tirées du bataillon du tréſor, rôuleront dans toutes les rues; Le reſte des 4 eſcadrons, appartenants à la garniſon de Varſovie ſervira de même pour ſaire la patrouille & pour tenir en ordre les caroſſes & particuliérement pour veiller à la ſureté des maiſons & à l'ordre public.

Afin de partager la fatigue du ſervice, on emploiera à ce même effet & pendant toute la nuit, des détachements de tous les corps.

Donné à Varſovie ce 20eme jour d'avril 1792.

Michel Vandalin Mniszech *G. M. de la Couronne.*
Ignace Potocki, *G. M. du G. D. de Lithuanie.*
Casimir Raczynski, *M. de la Cour de la Couronne.*

F
XVIII-2.518